

bal sam .

jobb sam .

131.

The image shows the front and back covers of an old book. The covers are decorated with a traditional marbled paper pattern, often called a 'stone' or 'shell' pattern. This pattern consists of intricate, swirling, and feathered designs in shades of deep red, white, and a muted blue. The patterns on the two covers are symmetrical, mirroring each other across the spine. In the top left corner of the front cover, there is a small, rectangular, cream-colored paper label with a thin gold border. On this label, the number '131.' is handwritten in red ink. The book is bound in a dark, possibly black, material, which is visible at the edges and the spine.

Rash 131.

Kk 1882 271 C

© The Tiffen Company, 2007

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

CANONES

AZEGYHA.

AZ SOPRON VÁR MEGYE

Hec scribo: ut scias quomodo oporteat te in
domo Dei conversari, quae est Ecclesia Dei
vivi columna & firmamentum veritatis.

Nyomtatott FARKAS IMRE által

1630. Esztendöben.

AZ EGYHA-

ZI SZOLGAK ELETE-
nec, Tisztinec és tisztelgeses ma-
goc tartásának Regulái.

IRATATTANAC

AZ SOPRON VÁR MEGYE.

béli Ecclesiác Senioritul, Isten tisztel-
ségére és az Anyaszent Egyháznak ab-
ban való tanétoknac épületekre.

1. Timoth. 3.

Hac scribo: ut scias quomodo oporteat te in
domo Dei conversari, quæ est Ecclesia Dei
vivi columna & firmamentum veritatis.

CSEPREGBEN

Nyomtattatott FARKAS IMRE által.

1630. Esztendőben.

REVEREN.²

DIS IN DOMINO FRATRI-
bus Ministris Ecclesiarum Comita-
tus Soproniensis & vicinorum lo-
corum sinceris & fidelissimis
in domino charissimis.

Gratiam & pacem.

DISSOLUTI ET
planè detestabiles
omnium ordinum
ac statuum præsen-
tis seculi mores coë-
gerunt nos diligen-
tius introspicere in vitam & con-
versationem eorum hominum, qui
præconio verbi divini funguntur
in Ecclesia. Hanc enim cum con-
sideraremus intentius, miserabilis
(proh dolor) occurrit facies, & in
A² tolerabilis

tolerabilis visa est calamitas. Ignavia annunciandi verbum Dei, contemptus sacramentorum, perversa ijs opinio: obrectationes, odia, lites, jurgia, & sexcenta alia maximè apud falsos fratres passim reperiiebantur. Ingemuimus visis his atq; auditis. Cognitum enim nobis est per Dei gratiam, vitam & conversationem ministrorum verbi juxta Canonem Divi Pauli sanctam & inculpatam esse debere. Ideo de tolerabili aliquo remedio cogitantes, quo hoc malum Ecclesiæ tolleretur, secuti laudabilem Ecclesiæ omnium temporum consuetudinem, hos edimus Canones, idq; lingua fecimus vernacula, ut ab omnibus scire & intelligere eos cupientibus faciliori cognoscantur

&

& intelligantur, labore. Secundum hos ergo vitam & conversationem ministrorum impoſterum examinaturi Vos, Reverendi fratres universos & singulos amanter hortamur ut vestrum singuli copiam sibi horum Canonum faciant, secundumq; eorum ut pote verbo Dei consentientium præscripta vitam instituunt, pietati & honestati operam dent sedulam. Plurimum etenim ponderis & momenti habet si minister Ecclesiæ non tantum verbo exhortetur auditores suos ad pietatem verum etiam integritate vitæ & morum innocentia, bonum exemplum ijs, veluti lucem atq; facem præferat. Vidit hoc Apostolus ideo suum hoc modo hortatur Timotheum: Esto inquit for-

ma fidelium, in sermone, in conversatione, in dilectione, in spiritu infide, in puritate. Titum vero hoc pacto: Per omnia temet ipsum præbe formam bonorum operum, in doctrina integritatem, & sermone sano irreprehensibilem. Hujusmodi vita ministrorum non minus ædificat Ecclesiam Dei quam doctrinæ exhortatio. Ideo toties D. Paulus suæ conversationis exemplum proponit Christianis. Cujus si exemplum secutus fuerit Deo se & sanctis ejus Angelis gratum Ecclesiæ verò utilem minister præbebit. Sin minus, scandalizando Ecclesiam, justum suæ impietatis præmium expectabit. Indecorum enim est coram Deo & sanctis Angelis si ij sese flagitijs polluant, quos

quos omnis sanctitatis exēplar esse oportuit. Turpe si minister Ecclesiæ alijs dicat vivendi regulas nec tamen ipse vitæ suæ modum teneat. Flagitiosum si alijs præscribat Dei servanda monita, ipse verò medium digitorum ostendat. Operam ergo det præco verbi Dei, ne jure audiat illud sapientis: Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum. Talibus enim rectè dici potest, medice cura te ipsum. Filium Dei authorem hujus ministerij humiliter oramus ut nos á natura indignos secundum inexhaustas divitias gratiæ suæ divinæ semper dignos & idoneos verbi sui ministros faciat, ad gloriam sancti sui nominis & æternam animarum nostrarum salutem,

Amen.

OPTIMÆ LEGES SUNT, QUI-
bus non divites, sed hone-
sti, prudentesq; homi-
nes fiunt.

I.

Mlképpen hogy, csac az egy i-
gaz és örökké valo Istent köll,
minden keresztyén ember nec
ismérni, és vallani, á mely Isten min-
den ez világi fejedelmeknek fölötté
vayon: Ezenképpen az hűt nec és az
idvősség nec dolgaiban semmit miné-
kűnc ez világi hatalmassockal nem
kel gondolnunc, ha ettűl minket ell
akarnánac szakasztani.

II.

Ezt penig az egy igaz Istent, ki az
szent írásban Iehována neveztetic,
és kinec kivűle más Isten nincsen,
hisz szec egy nec lennyi természetiben
avagy állattyában, de ugyanezen egy
Istent vallyoc három szőmélyben va-
loképpen lennyi, mely az Atya, az
Fiu

5
Fiu, és az szent Lélec: Ugy hogy az A-
tya ne légyen Fiu, avagy szent Lélec,
szőmélye szerént, se az Fiu ne légyen
Atya, és szent Lélec, se az szent Lélec
ne légyen Atya, és Fiu szőmélye sze-
rént, hanem mindenic az ű szőmélye
szerént valóságosképpen légyen az
egy Istenségben minden egyben valo
egylétés nélkül. Három Istent
nem vallunc lennyi. Mert egy az,
hogy az Istenek nec sokasága utálatos.
Más az penig, hogy az sokaságot nem
az Istenségben, hanem az szőmélyek-
ben helybeztettyűc.

III.

Ebben ál Istenűnc felől valo igaz
bitűnc és tudományunc, az mint ez ű
magátul az szent írásban nekűnc id-
vősségűnkre ki vagyon nyilatkoz-
tatván.

IV.

Ennec az mi hűűnk nec és egyéb
idvősséges dolgoknak hirdetésére Istē
bizonyos személyeket választot, és a-
zok

OPTIMÆ LEGES SUNT, QUI-
bus non divites, sed hone-
sti, prudentesq; homi-
nes fiunt.

I.

Mlképpen hogy, csac az egy i-
gaz és örökké valo Istent köll,
minden keresztyén embernek
ismérni, és vallani, á mely Isten min-
den ez világi fejedelmeknek fölötté
vagyon: Ezenképpen az hűtnek és az
idvősségnek dolgaiban semmit miné-
kűnc ez világi hatalmassokkal nem
kel gondolnunc, ha ettől minket ell-
akarnánac szakasztani.

II.

Ezt pedig az egy igaz Istent, ki az
szent irásban Iehovánac neveztetic,
és kinec kivűle más Isten nincsen,
hiszszec egynec lennyi természetiben
avagy állattyanban, de ugyan ezen egy
Istent vallyoc három szövényben va-
loképpen lennyi, mely az Atya, az

Fiu

⁵
Fiu, és az szent Lélec: Ugy hogy az A-
tya ne légyen Fiu, avagy szent Lélec,
szövénylye szerént, se az Fiu ne légyen
Atya, és szent Lélec, se az szent Lélec
ne légyen Atya, és Fiu szövénylye sze-
rént, hanem mindenic az ű szövénylye
szerént valóságosképpen légyen az
egy Istenségben minden egyben valo
egyelítés nélkül. Három Istent
nem vallunc lennyi. Mert egy az,
hogy az Istenneknek sokasága utálatos.
Más az pedig, hogy az sokaságot nem
az Istenségben, hanem az szövénylyek-
ben helybeztettyűc.

III.

Ebbenál Istentűnc felől valo igaz
hitűnc és tudományunc, az mint ez ű
magátul az szent irásban nekűnc id-
vősségűnkre ki vagyon nyilatkoz-
tatván.

IV.

Ennec az mi hű űnknek és egyéb
idvősséges dolgoknak hirdetésére Istē
bizonyos személyeket válaasztot, és a-
zok

zok által hirdetteti az emberi nemzet-
ségnek idvősége felől való jó akarat-
tyát minden teremtet állatoknac, ki-
ket Egyházi szolgáknac, avagy tiszte-
szerint, pradicátoroknak hivunc.

V.

Mivel hogy kedig az Egyházi szol-
gác, sokan edgyűgyűjeknek börtänko-
zásával, fosler és tisztekhez nem illen-
dő életet kövevenc: mi az Anyaszent-
Egyháznac hasznára igyekeztvén, az i-
rás szerént, bizonyos regulákat és tör-
vényeket szabunc, mellyek szerént a-
karunc az Egyházi szolgác élete és má-
gok tartása felől ítéletet tenni, se7 mi
meg írot törvényinc ellen vétkezőket
tiszttunc szerént büntetpi.

Subdivisio Ministrum V. l. Ecclesie, quod V. Classis

Holot azért az Egyházi szolgác

1. közö, nemellyec Superintendenc,
2. nemellyec Senioroc, nemellyec ezek-
hez halgato, közönséges Atyafiác, Of-
kola mesterec, és Deakoc lezyenec,
3. job érelemnec okáért minden állapot-
béliektül

béliektül mi legyen kívánságunc kü-
lönb különb jelentyűc meg.

Episcopus relig. M. V. l. De Superintend.

Az Superintendens birodalma alá
köteleztunc minden Egyházi szolgát,
akár minémű nével neveztesseaz, és
akarjoc, hogy minden tanító illendő
félelemmel és tiszteséggel engedvén
néki, ugy mint Istenül választatot
Egyházi fejedelemnec nem maga sze-
melyében való méltóságáért, hanem az
választo Istenért. Ha ki vakmerőkép-
pen engedellen léfzen, az gyűlekőzet
törvénye alá köteles legyen.

VIII. *Expectet Vocem leg*

De ezt az nagy méltóságos és bö-
csületes tiszte, nem akarjoc hogy sen-
ki bár ha maga szeme elöc arra méltó-
nac láttatjk-is, tiszteség kívánásbul,
magánac ragadgya, és maga indulatyá-
bul föl vegye. Sőt ha valamely szemé-
lyec, bár ha az Ecclesiában leg főbbec
lesznek is azoc, ha választanyi akarnc
az egész Ecclesiának consensusa ellen

ne cselekedgye. Mert történetie
hogy tisztinec ellen mondoi találtat-
nac, rut dolog penig embernee birod-
almat kívánnyi, kinec az birodalom
alat valoc ellene mordonac. Effelé
ellen szol Isten Ierem. 23. mikor azt
mondya: Currebant & non mittebam
eos. Ez ilyen azon tisztit veszté el.

IX.

Várja azért az Superintendens,
hogy arra az tiszre Isten az ő Anya-
szent Egyháza által válassza és hja ő-
tet, s kővesse szent rál intését, ki azt
mondya: Nemo sibi usurpat hono-
rem, nisi qui vocatura D. o. quemad-
modū & Aaron. Ehőz tartasac magokat
mind az Senioroc s mind birodalmac
alat való tanéioc, mert így emberek e-
lőt tisztességben, Isten előt penig és
az ő Anyaszent Egyháza előt minde-
nic rend idvőségében és kedves-
ben birhattya tisztit. Ez illyennekis
hasonlo büntetése lészén.

X. *Munia Supmcentis*

Minec

Sit vigilans.

Minec uránna osztán Isten és az
ő Anyaszent Egyháza erre az tiszre
válassza valakit, meg emlékezzéc tisztit
rúl az Superintendens, az az, minde-
nekre vigyázo légyen. Birodalma alac
való Egyházi szolgák nac életere, ma-
goc viselését, tanéiofokat, úgy igazga-
sa, hogy Isten tisztességére és sokak nac
idvőségére légyen azok nac elérő és
nűkálkodó. Egyszer avagy kétszer
megintetvén, Ecclesiái törvény alá
köteles légyen.

XI. *Punit.*

Ha kic penig az tanéioc közül
nem tisztetekhez illendő életet viselné-
nac, azok nac testekben való érdemlet
büntetéreis hatalmat adunc az Super-
intendens nec, hogy az gonosz erköl-
csőc inkább kigyomlártathassanac,
mellyec még az tanéiokbais uralkod-
nac.

XII. *Sed cum mortalitate.*

De ebben azért megtekéncse az
Superintendens azt mi légyen illendő

és tisztességes dolog avagy büntetés,
s inkább azon legyen hogy meg nyerte
az lelket, hogy sem mint vagy kétség-
be esésre, vagy pedig nagyobb vérekre
kényszeresse, követvén efféle dolgai-
ban, amaz Christus tanítását: Si pecca-
verit in te frater tuus, vade & corripe
eum inter te & ipsum solum, si te ~~non~~
audierit lucratus eris fratrem tuum. Si
autem te non audierit, adhibe tecum
adhuc unum, vel duos, ut in ore duo-
rum vel trium testium stet omne ver-
bum. Quod si non audierit eos, dic
Ecclesiæ. Si autem Ecclesiam non au-
dierit, sic tibi tanquam Ethnicus &
Publicanus.

XIII. Errantes reducat.

Ha az ő Superintendenciája alatt
vagy tanító vagy halgató istene felől
való tudományában tévölgenyi ta-
lálatic, tisztí ez legyen az Superinten-
densnec hogy mind maga s mind e-
gyéb tanítóc által afféle személynec
meg térítésére igyekezzék de azt nagy
áryafuul

áryafuul szeretettel és emberséggel cse-
lekedgye, tévelgésénec okait meg ér-
cse, azokat feytegeffe, és az igazságot
véle meg ismértessé, követvén ebben
az ~~szent~~ Pál intését, krigy szol: Frater si
occupatus fuerit in aliquo delicto, vos
qui spirituales estis, huiusmodi instrui-
te in spiritu lenitatis. Jól eszébe vegye
hogy in spiritu lenitatis légyen ez az ő
cselekedete, mert ~~szent~~ Pál másuttis
ismég azt mondgya: Servum Domini
non oportet litigare, sed mansuetum
esse, ad omnes docibilem, patientem,
cum modestia corripientem, eos qui
resistunt veritati. Ez ő kívülé egyéb
tanítók is fejenként kövessék.

XIV. Cum consensu Seniorum & aliorum

Az Superintendensnec tisztí no-
ha leg főb az Ecclesiában, mindazáltal
azt akarja, hogy ő semmit az únnón
fejtől ne cselekedgyék; hanem ha va-
lami akarna cselekedni az senio-
rok nac tudósokra adgya, és azok nac e-
gyenlő tanácsokbul és akaratyokbul
légyen

légyen á mit akar cselekednyi, högy
igy több szövényeknek consentuſta ac-
cedálván, az ő cselekedeti méltosá-
gosb légyen. Ha külömben cselekeſzik
az tizedic Canon ſzerént büntet-
teſſéc.

XV. *Conſtitutio Sordines ſeſſionis*
De kiváltképpen az uy Tánétok-
nac ordinálásában (mertez az Super-
intendensnek tiszti) ſemmit maga fe-
jéſtül, azt akarjoc, hogy ne cseleked-
gyéc, hanem az több atyafiaknac s ki-
váltképpen az Senioroknak iteleſec és
examennyeſ accedálván, légyen ez
meg. Ezent köveſſe az házaſoc közt
elsőc egyenelenségeknek le csende-
ſztetésében és el igazításába is, hogy az
lelki iſmételteknek ſérelme inkább gyö-
gyeſtálſéc.

XVI. *Urbanitas ſibi addita
reconciliat*
Mind ezeknek fölötté az Super-
intendens emberségével és tiszteſſéges
maga tartásával magához édesgeſſe in-
kább az Egyházi ſzolgákat, hogy ſem
mint

9
mint idegenéſe, és azoknac eggyeſſé-
geket minden igyekezetivel olta-
mazza, meg emlékeztvén Chriſtusnac
amaz mondásárul: Beati pacifici
quoniam filij Dei vocabuntur.

XVII. *Adversarius resistat.*

Ha ki penig az Ecclesia eggyeſſé-
gének és békeſégének föl bontója és
háborétoja akarna lennyi, ennec, ki-
váltképpen az Superintendens, elle-
ne állyon állhatatofſan, ſem fáradſágá-
val, ſem kárvallásával nem gondol-
ván, melyre inti ſtet ſzent Pál, ſazt
mondgya: Solliciti ſitis ſervare unita-
tem ſpiritus in vinculo pacis, Mert az
kiezt nem cselekeſzi béres az, ſnem
páſtor, az ki látván az juhokra jövő
ſarkast, el hadgya az juhokat, és el fut.
Ez illyen büntetetté az gyűleközet-
nek itéleti ſzerént.

XVIII. *II. De Senior*
ſe Collega ſuperintendens

Az Senioroc az Eccleſiában az Su-
perintendensnek munkálkodo és
bondviſelő táſai akarjoc hogy legye-
B
acs

nec, de nem színtén azon méltóságú-
ac mint az Superintendens. Mert en-
nec híre és akarattya nélkül nem akar-
joc hogy ōk valamit cselekedjessé-
nec, hanem ha az Ecclesiának hertelen
szüksége kívánná az ő segítségüket. Ez
ellen verkozóc, törvényel büntettet-
nec meg.

XIX. *Vigilanc.*

Ezec az ő districtusokban vigyáz-
zanac, és ha mi egyenetlen dolgot lát-
nac vagy pedig hallonac, azt az Su-
perintendenssel egyetemben minden
nehézség és kényszerítés nélkül jó ked-
vel csendeszéséc. Ugyan azon bünte-
tés alatt.

XX. *Franchis adfinc.*

Az Senioroc tartozzanac az se-
gény Atyafiaknac szükségessé igyekten
az ő erejécz szerént segítségével és olta-
lommal lenni, nem úgy mint az előt-
nemellyec közöttőc csac az ő hazoc ay-
tajnac külsőbét sem léptéc ki. Ha
mikor ki mentek is, ha loc, torkoc röl-
téséjért

10
téséjért mentec ki, veszedelmes igyek-
ben el hadtác űket, semmi segésséggel
nem voltanac nékic, mert nem lehet-
tet az lakás úgy mint annac előtte.
Azon büntetés.

XXI. *Superintendenti parranc.*

Ha az Superintendens valamellyet
az Senioroc között az Ecclesia dolgá-
ra ki küld, zugolodás nélkül el men-
nyenec, és engedelmessec lévén Püspö-
kőc páncsolattyanac, az ő reájoc bi-
zattatoc dologban hiven ell járjanac,
mindent az Ecclesiának épületire cse-
lekedvén. Ez illyen engedelmec kéte
forinttal büntessen az Superintendens.

XXII. *Condit adfociet.*

De efféle dologban mind az által
hogy cselekedeti méltóságosb legyen
maga semmit ne cselekedgyéc, hanem
ő kivőle ha melytanéto arra valo léfzē
annac hírré tegye, kiváltképpen pedig
mikor lehet Senior társánac.

XXIII. *In Examine sc pimi.*

Az Ordinandusoknak examinalá-
sában

sban legelőc az Senioroc akarjoc
hogy legyenec, in materijs Theologi-
cis, ezec ut in oficián az több Atyafiak-
nac adunc szabadságot effele uy tané-
toknac meg próbálására, hogy így iol
meg próbáltatván kezdgyen az ő tané-
tásához, az tanéto:

XXI. V. *Licentia gŕe pŕe*

Miért hogy az szent Pál Apostol
nyilván parancsollya, hogy ákic az I-
sten Ecclesiájában akarnac szolgálnyi,
azoc először meg próbáltassanac, mi-
nec előtte az szolgálathoz kezdené-
nec: Ezokáért azt akarjoc, hogy senki
se ne prädikálljon, se ne köröztöl-
lyön, se ne communicáltasson, nig az
ő tudománnya az Ecclesia előtt meg
nem próbáltatic. Mind az által azt
hozzáteszszűc, hogy az gondviselő fő
Senioroc esküés alatt az ő fogadásoc
szerépt egy ideig az Egyházi szolgálá-
tot megengethenc, azoknac á kiknec
tudgye mind tudomínnyokat, mind
emberegeket és az ű egyenes erköl-

csókac

csókac. Ha külfömben cselekedzic,
négy forintal büntetetic. *III. De hinc*

XXV. *Ordinatio obedient.*

Ez ily meg próbáltatoc és ordinál-
tatoc tanétoktul az Ecclesiának dolgai-
ban engedelmet kívánuc, hogy ha
valahol az ű jelen voltoc kívántatic,
minden ok veretlen jelen legyenec,
hanem ha oly dolog állana előtőc, á
ki űket semmiképpen oda nem eresz-
tené. Továbba miért hogy az fő gond-
viselőknec nyiha az Ecclesiának kö-
zönséges szükségéért helyekbül ki köl-
tívoznýioc, ezokáért azt akarjoc,
hogy az fzomszéd faluban avagy vá-
rosban való prädicator, ha hivattatic
bé meúnyen, és ott mind prädikálás-
ban, mind köröztölésben, mind com-
municáltatásban, mind eskütésben,
mind az bé avatásban szolgállyon.
Mert az gyermek szülő af szonyok-
nac bé ávatásukat meg tartvoc, *propter*
bonum ordinem, decorum & propter
sanitatem recuperandam. Ha azért bi-

B 3

vanyic

vattya az tanéto c kőzül az Senioroc
valamellyiket, vagy valamóvá küldie,
az közönséges dolognac meg szörzésé-
re engedgyen. Ha ki külömben csele-
keztie egy forintal büntetődie.

XXVI. *Inlimitibz maneat.*

De azonközben meg lássa az mini-
ster hogy más tanétonac megyéjébe ne
hágjon, annac hire és akarattya nélkül
ne pradicállyon, ne kőrdözöllyön, ne
communicáltasson, s. ne eskűsön, ha-
nem ha az, vagy beteg volna, avagy or-
hon nem volna, és az kődség az ő szol-
gálattyát kívánnyá, ackor meg lehet
az szolgálat, de ugy hogy az mit szol-
gálattyában adnac el ne vigye, hanem
az ott valo tanétonac hadgya. Ennekis
büntetése egy forint lesz.

XXVII. *Supplacão Sagienza.*

Eztis akarjoc hogy senki más præ-
dicator helyére ne mennyen mig az e-
lőbbit az kődség meg nem elégéti. Ha
ki külömben cselekeztie, ez tisztit
vesztie el addig, mig az első meg elégé-
tetie.

Minden

Quis tantu Insa XXVIII. piat quanta fene

Minden prädicator csak annyi
terhet végyen föl, az mennyi el visel-
het. E okáért hogy ha őket egy város,
vagy egy falu el tarhattya, többöz ma-
gokat ne kötelezzéc, nagyob jutalom-
nacokáért. Mind az által ahol az tané-
toc fűkőn vannah, ott szabad egy nec
két vagy három falunak is szolgálnyi:
csak hogy az Isten nec igéjével ne ke-
reskedgyéc az tanéto, mint en nec e-
lőtte csak ekedtec nemellyec, s. más is
cselekeztie nec, hanem az Christus Ec-
clesiáját építie, folyon az Isten nec
igéje, épüllyenec az kőrdözienec az
igaz hitben, és az Isten nec igéreiben.
Mint szent Peter 1. Pet. 5. Kiván-
nyá ezt tőlőc, mikor így szól: Pascite
qui in vobis est gregem Dei, provi-
dentes non coacti, sed spontaneè se-
cundum Deum, neq; turpis lucri gra-
tia sed voluntariè. Ha ki ez ellen vét,
két forintal büntetődie. Mert az Egy-
házi tiszt, nem kardságoc: halálzo
nyereség.

Ennec

Ennefölsötte minden tanítok-
nac az Christus névvel parancsol-
lyoc, hogy senki nagyobb jóvedelem-
nec okáért helyét meg ne változtassa,
ha szintén hivarnék is valahová, ha-
nem az Istennek Ecclesiájának épüle-
tire igyeközzék inkább, hogy nem mint
az nagy jóvedelemre maga hasznáért,
az Istenét, az magoc hasznáért el ne
mulassák, minéműec voltac ez előtt,
most is talaltatnac. Az ki külömben
cselekedzic tisztit vesztí ell.

XXX. *Anus expleto.*

Sőt esztendejének előtté senki az
ő Ecclesiáját ell ne hadgya, mint ne-
mellyec cselekedetec ez ideig, hanem
ha el akar mennyi másóvá, esztendejét
ki tölcse, s ugy is el menését Seniorjá-
nac hírré tegye. Azon büntetés.

XXXI. *Promissio. Eandem.*

Ezt is erőssen hadgyoc és paran-
csollyoc az Urnac névvel, hogy senki
magát valahová ugy ne ígérje, hogy
oltsán

oltsán őket meg csallya, mert ezzel az
ministerium szidalmazására nagy ok a-
dattatic. Meg lássa azért előb az mini-
ster, ha el mehere avagy nem. Mert az
házugság jollehet minden emberben
rút dolog, de főképpen azokban, á kie
sokaknac tüköri mind életecke, s-
mind tudományokkal. Ez illyen két-
forinttal büntetődíe.

XXXII. *Locus tenendus.*

Senki se predicátor se schola Me-
ster, egy Superintendens nec birodal-
ma alol, más Superintendens alá ne
mennyp, hanem attul, az mely Su-
perintendens alatt lakot, bizonság té-
vő és ajánlo levelet vigyen, kiből
mindélete s-mind maga tartása felől
affele tanítónac értelem leheffen.
Mert ez kívántatic elsőben Actor. 6.
Considerate ergo fratres, viros ex vobis
boni testimonij. Másodszor az soc ha-
mistanítokért is kívántatic ez, az kie
alatomban be csuszna mászna, hogy
véles ugy ne járjunc, mint az ürge az
borzak.

borzal. Ha ki külföldben cselekedne,
az be menetelűi tilalmaztatik mind
addig, míg bizonság levelet hoz.

XXXIII. Audite me, sine obediē
Igy hadgyoc és parancsollyoc, tes.

hogy az kötség gondos legyen, s oly
tanítot bé ne fogadgyon, bár ugyan
tudos legyen is, á kinek mind tudomá-
mány irub, mind életirűl bizonság té-
vő levele nem leend, meg gondolván
az mit az prophéta által Isten mond:
Currebant & non mittebam eos. Előb-
bi prädicatorát is penig az kötség tea-
valo haragjában és oknélkü való
bosszszonkodásában, az únnön fejrűl
el ne küldgye az Senior c hire nélkül
és mást ne fogadgyon. Mert gyakorta
esic hogy az kötség az hivelkedőkben
inkáb gyönyörködic, hogy nem mint
az igaz tanétkban. Ez ellen cseleke-
dő vakmerő kötséget penig büntet-
tyűc, Isten igéjénec hirdetőjét közü-
lőc el vevén.

XXXIV. Festā observanda.

Az

4.
Az Vasárnapokat, és egyéb Evan-
geliosos innep napokat, az mi gyüle-
közetinkben meg tarttyoc, és meg
szentellyűc, meg emlékeztvén Iste-
nűnc parancsolattyárul, Exod. 20.
Memento ut diem Sabbathi sanctifi-
ces. Ennec büntetése egy forint.

XXXV. Opera manutia cavenda.

Miképpen penig az köz napoc ké-
zi munkára, és életűnk nec keresésére
rendeltettene. Ecképpen az innep
napoc arra való, hogy az Isten nec né-
pe azon minden kézi munkátul ma-
gokat meg vonyván, az Urnac szent
Igéjénec halgatásában, tanulásában, és
az Sacramentomoknak gyakorlásában
foglalatoskodgyanak.

XXXVI. Pietas exercenda

Miért hogy penig most az innep-
napokon inkáb görjesszic az emberce
az Isten haragját, hogy nem mint en-
geztelnéc azt, (holot csak hivolkodás-
ban, kevélységben, fölsualkodás-
ban, részegségben, kereszkodésben és
kalmár-

kalmírkodásban, faddőzésben, pör-
lésben, lakásban, tánczolásban, vis-
havonyásban, játékokban, és egyéb
hiúságos dolgokban foglalatoskodo-
nac) kívánságunc ez, hogy az keresz-
tyénec mind ezeket hátra hagyván,
magokat az Istennek szolgálattjára
szentellyéc az mennyei és lelki jók-
nac el vételére adgyíc, és az innep na-
pokat szentségben, jozanságban, az
Atyafiúi szeretetnek gyakorlásában él-
vén, Isten igéjének halgatásával, hála-
adással, szentellyéc meg mind tem-
plomban, s mind ten p um kívül. Erc
penig az tanéloc az ő halgatojokat
szorgalmatossan trcséc és sörkengef-
séc. Ez ellen vétőző Minister quoti-
es, toties büntetődic egy egy forintal.

XXXVII *Catechista observ.*

Hogy penig e ekre az szent dol-
gokra az keresztyénec inkább reá szok-
hassanac, és az igaz tudományban na-
ponként öregbülhessenec, azt akarjoci,
hogy minden tanéto nem csak pradi-
kállyon,

15
kállyon, hanem az gyermekeskét is
az keretztyénységnek fundamenomára
tanécsic, miképpen az régi szent A-
tyác ctelekedtenec az Ecclesiában,
hogy valoba mondhasác azc az mit
szent Pál 1. Cor. 4. mond: Sic nos
existimet homo ut ministros Christi &
dupentatores mysteriorum Dei. Ha ki
ez ellen vét, egyszer, kétszer meg inter-
vén, ezutan négy forintal büntetettic.

XXXVIII. *De Concilio instic*

Az tunya és hivolkodo pradi-
cort penig, az ki ezac Vasnap vészen
könyvet kezébe, az töb napokon pe-
nig haszontalanul semmi fejébe imitt
emot curitcol, ha egyszer, kétszer meg
intervén, jobbá nem leszén, tisztul
meg folztyoc. Mert ez akatatunc, hogy
minden Ur napj n minden tanéto
kétszer pradicállyon: az Evangelio-
mos innepeken dél előtt egyszer, del-
lest az Catechismust olvasza és pradi-
kállya, kihez halgatoit bozzá szokraf-

sa, és édesécsse, így ő maga-is az ő tudományában épülhet, s az kösség-is az pradicatiora inkább reá szokic.

XXXIX. *Redarguat.*

Tanításában az minister materiája lévén, az halgatoc bűnének feddését el ne mulassa, hogy Christus szolgája lehessen, s ebben kövesse az szent Pál Apostolnac intését, ki azt mondgya: 2. Tim. 4. Instat tempestive, intempestive, argue, increpa in omni patientia & doctrina. De ez cselekedetiben azért kövesse az minister amaz regulát mellyet szent Pál 1. Tim. 5. in Seniore non increpaveris, sed obsecra ut patrem, juvenes ut fratres, anus ut matres, iuenculas ut sorores, in omni castitate. Az ki el mulattya az vétecc feddését az vétecc szerént büntettetie az Ecclesiái székben.

XLI. *Excommunicatio*

Továbbá hogy mind ezeket jobb modgyával meg cselekedhesse, azt kívánnyoc, hogy minden tanétonac Bibliája

16
Bibliája legyen, azt szorgalmaztassan olvassa, és repetállyá, á mellet régi jimbor Doctoroc irását tartsa, kie autentico legyenec, kik nec irásokat cum iudicio olvassa, és á mennyiben az sz. irással az ő irások egyez, annyiban az szent irást az ő igaz értelmec szerint magyarázza, nem az maga cerebrumából, kiből foc fogyatkozás lehetne jövődöre. Ha valami nehéz dolog támadna is valamiből az kőröstyénec között, abban az tanéto semmit ő magától ne cselekedgyéc, hanem mindgyarást az Isten igazjere, és az régi kőröstyének nec Isten igazjere szerént való Canonira tekéncsen, és az szerént tégyen minden dolog felől ítéletet. Az mely minister nec Bibliája nem létezen, annac érrával büntettetsec.

XLI. *Excommunicatio*

Az keresztyéni gyülekezetekből való ki tiltást, miképpen eleitől fogva meg tartatot az Isten népe között, most is meg akarjoc tartanyi. Annac okács

okáért az Isten igéjének tanítása szent, kitiltunc minden nyilván való czégérés és szarvas bűnben heverő emberek, az kik sóha életeteket nem igyekezétek és akarjék jobbtanyit, mint az részegeseket, fősvényeket, telhetetleneket, hamis esküvőket, szitkozodokat, lopokat, paráználkodókat, és az kik usorával kereskednek, és az Ecclesiában botránkozást szereznek, hogy az kik meg jobbulhatósággal meg jobbullyanak, az kik pedig jobbulni nem akarnak, mind menyben s mind földön meg kövessék: De ebben azt az processust kívánnyoc, hogy minden Minister azt tartsa, kit a Christus-nak az Matth. 18. részében való tanításából oda föl tizenketődic Canonunkban meg irtunc. Eztis hozzá térfűzű, hogy az kik tiltatnak addig bé ne bocsátassanak, míg bűnőket meg ítérvén, és azokon szánakodván, Isteneket és az Ecclesiát meg nem követik. Itt az tanékokat is bé foglallyoc. Maga bőszerűjének

szűjének meg állásából a ki cselekedezic 17 három forintal büntetetic.

XLII. *Baptismo sine intervallo*

Az szent keresztségnek szentségét, azt akarjoc hogy vagy éyel vagy nappal valamely időben és órában kívántatic, az minister adminisztrálni lelki ísmertetiért, és az büntetésért el ne mulassa, sóha oly nagy gondzja és foglalatossága ne lehessen, hogy ebben hallad'kot vegyen, s meg emléközzék arrul, a mic oda föl huszon kilenczedic Canonunkban irtunc. Ha ki ez ellen vétkezik, flor. 4. büntetődic.

XLIII. *in loco d. puro. par. 12*

Noha pedig az keresztelezés nincs bizonyoshelyre köteleztetvén, mind által azért, az Ur Isten szerzésének bősűterés voltaért, azt akarjoc, hogy templomban légyen az, ahol az keresztyének az Isten igéjének halgatására öszve gyűlnek: Az kereszt atyákat és anyákat kívánnyoc hogy meg legyenec bizonságul, contra sectam Anabapti-

nabaptisticam. Propter Sacramenti dignitatem, kívánnýoc azt-is, hogy mind az edényec s mind az víz tisztác legyenec: az edény ugyan csac arra tartáséc, abbul se mosdgyanac, se igyanac. Hapenig valamely faluban templom nem leend, ott egyéb helyuol meg lehet az keresztlés, csac korsomán avagy valami éktelen helyen ne légyen. Az keresztlő vizet peniglen az tanéto tiszta helyre töltesse. Altagója ötven pénzel büntettetec.

XLIV. *Confessio obsequii*

XLIV. Az Confessiot az mi gyűlekedésünkben keresztyeni módon, (nem az Romaiaknac modgyoc szerint,) meg tarttyoc, tudván hogy csac azok élnecc méltán az Ur vacsorájával, az kik az ő bűnöket meg ismervén vallást tesznek felölőc, és hiszic ezeket az igéket: Erettetec adatot és öntötör bűnöknecc bocsánattyára.

XLV. *De Scto Coena.*

XLV. Az Ur vacsorájának draga szentseg

18
get az mi illeri, azt akarjoc hogy éztisztác és közönséges helyen adminisztráláséc, tulaydon hozzá rendele elközöckel, tudnyia illic, Oltárral, tiszta abrosszal, Pohárral, tányérral, Az közönséges kovászos kenyérrel adminisztrálatni tilttyoc, hanem ezt kívánnýoc, hogy az szokot kovász nélkül valo kenyérrel légyen annac osztogatása. Aztis kívánnýoc hogy meg irányozza, az minister az Communicansokat, és csac annyi kenyeret és bort áldgyon meg, ki köztőc el osztatháséc. Ha mi penig meg maradna, azt avagy mind az utolsónac adgya, vagy az minister maga vegye. Az ki botrányozással különben cselekedzic, fizessen flor. 8.

XLVI. *Sapius communicandi.*

XLVI. Kívánnýoc továbbá az Urnác nevével, mind férfiakul s mind asszonyiállatoktokul, valakic arra valóc lesznecc, hogy az Ur vacsorájával gyakorla éllyenec, és azt el ne mulatsác.

Az tanétoc penig azt egy vagy két hét-
tel annac előtte az halgatoknak meg
jelencséc, hogy minden ember idején
magát hozzá készíthesse.

XLVII. Contemptores excom.

Az kic penig semmiképpen nem
akarnac élnyi az Ur vacsorájával,
hanem előb előb hallogettyác, és von-
tattyác, azokat először az tanétoc fed-
gyéc, és incséc, s ha nem fogadgyác,
hanem azon keménségben és vakme-
rőségben maradnac, az kőrösztyénec
közül afféléc ki tiltassanac bátorság-
gal, az kinec nehéz, tégyen rola.

XLVIII. Parvuli non admitt.

Az apro gyermekéc, kic nem tud-
gyác magokat meg próbálnyi, sem az
Urnac teste között és egyéb külső étel
között különbséget nem tudnac ten-
nyi, az Urnac vacsorájával nem akar-
joc hogy éllyenec. Mert méltó meg ta-
nulnyi az kőrösztyénség nec funda-
mentomic, annac áki ez Szentséggel
akar élnyi. Az ki különben cseleke-
szic, ötven pénzel büntettetic.

XLIX. Reconciliatio pñis.

Miért hogy az egy mással való ha-
ragtartás és gyűlöség, igen ellene va-
gyon mind az Isten nec s mind az
Christustul szereztetet oltári szentség-
nec, ez okáért az haragosokat, és az
egy mással való gyűlölködőket, az ta-
nétó meg érvén, az Ur oltarához ne
bocsássa, mind addig mig egy mással
meg nem békélne. Effélék nec meg
békéltetésére az tanétok nec gond-
gyoc légyen. Sőt erre is gondot visel-
lyenec az tanétoc, hogy meg lássac, ki-
ket kölljön oda bocsátnya, mert ha
oltyakat bocsátnac oda, az kiket mélt-
tán el űzhetné nec onnand, nem kü-
lönben várkeznec, mint ha az Urnac
testét és véré az ebek nec és disznok-
nac hánnác. Efféléc Isten nec ítéletire
hagyatassanac.

L. Sermo pñis. pñis.

Ezt is az tánétokul kívánnyc,
hogy az Ur vacsorája oztogatásakorán
az keresztyénec előt szép intéseket és
tanétá-

tanétáfolkat tegyenec, az mint az mi Agendánkban föl talállyác. Az Christus szörzésér ec igéi: penig soc kerengő és homályos beszédeckel meg ne homályosécsác, hanem valamin az Christustul mondattattanac és az mi Agendánkban meg irattattanac az igé, az tanéto abban visellye, senki kedvéjért, barátságáért, szikáért, ákkozodásáért, fenegetéséért, másképpen ne formállya, folyásából ki ne tekerje. Az ki különbben cselekezzic, tisztuul foltzatic meg.

L.I. *Egrotorum Cura.*

Miért hogy az beteg ember könnűl az ördög igen forgolodic, hogy mivel űtet kétségbe ctybessc az istennec irgalmasága felől, és az tűn nec bocsánattya felől, ánnakokáért minden tanétotul meg kívánnyc, hogy mikor az beteg ember az ő vigasztalásokat kívánnya, és őket hivattya, ell mennyenec, és az Isten igéjénec orvolságával gyógyécsác, az ő lelkeket

erősécséc

erősécséc és bátorécsác őket az ördög nec késérteti ellen, hogy kétségbe ne essenc, és az ördög nec praddává ne legyenec, hanem nagy bítran és vigan mullyanac ki ez világbul, es mehesse nec bé Abrahámnac kebelébe. Ha é mellec élnyi akar az beteg az Ur vacsorájával, azt akarjoc, hogy ministrállya néki az tanéto, kíváltképpen ha oly leend az ki az előt is gyakran élt véle. Az ki ez ellen vétkezzic, flor. 8. büntettetic.

L.II. *Convivia quādo celebrantur.*

Noha az kerősztyéneket tisztetéges lakodalmakban valo mértékletes vigaságtul és örömtul nem tiltyc meg, mint az Anabaptistác, Iesuitác, Barátoc cselekefsz nec, az kie az mi nem bűn azt tartyc halálos bűnec, az mi halálos bűn kedig azt idővséges nec tartyc: mind az által kíváltképpen menyegzői lakodalmat avagy kéz fogást nem engedűnc lennyi sem vásárnap, mert azt az Ur Isten maginac

C 4

válatz.

választotta és az ő szent igéjének hal-
gatására és tanulására rendelte, s nem
az ostenek ételben és italban való bu-
jálkodására. Szombathon és hétfőn
sem engedőnc ilyen lakodalmakat
lenni, mert az emberek az ő mérték-
telen ételekkel és italokkal az isten
napjánac meg szentelésére magokat al-
kolmatlanocká tennéc. Az ki külö-
ben cselekeszic, flor. 4. büntettetic.

LIII. *Conjunctio quod gratia*

Miért hogy az titkon és alatom-
ban való menyegző szerzésből és kéz-
fogásból foc gonoszságoc, vizzhavo-
nyásoc, hamis esküvésec, gyakorta vér-
ontások is támadtanac, ezokáért azt
akarjoc, hogy titkon senki menyegzőt
ne szerezzen, avagy kezec ne fogjon,
hanem ezec tisztelségbéli személyec e-
lőtt legyenec, még ha az tanéto min-
denkorott nem lehetne is. Az me-
nyegző szerzők is penigjol meg láf-
sác, kiket szerezne őszve, és ha vala-
mi kétséges dolog volna benne, addig
meg

meg ne szerezze, mig az tanéto knac
hír nem adgyác. A szszony népeket
penig effele szerzésből egy átallyában
meg tiltunc miért hogy az a szszony
lepek nec hoszsu az hajoc, de rövid
az elm j c. Valamely desertus avagy de-
serta az Consistorium hire nélkül meg
házasodoc, avagy férhez megyen, bün-
tettetic flor. 12. Az szerző személyek-
is hir nélkül ilyeneket őszve szerez-
vén, ugyan ezen büntetéséc lészec.
Ha ezt meg nem akarnac adnyi, az Ec-
clesiát kövesséc meg. Az mulctát pe-
nig Szolga biro exigállyá, felét adván
in fiscum Ecclesiae. Az köz embereket
büntesse az ő Magistrátussá.

LIV. *Aix sponsator componere*

Az mely személyec őszve szerez-
tétvén kezec fognac, ha azután egyic
az másikat meg utálnája, addig senki
őszve ne eskütsesse őket, mig meg
nem békélnec. Ha penig meg nem a-
karnac edgyesülnyi, hanem egymástul
el akarnac szakadni, az Ecclesia néleti
légyon

légyen rayra, ha vagyone igaz és elegendő oka az ű elválásoknac. Ha ki efféléket őszve ad flor. 6. bírságot tartic.

LV. *Conjugalium adhib.*

Az tanétoktul az esküttetésben ilyen processust kívánunc, hogy éhora, jozanon esküssének, az külső személyeket iserre incséc és kőszercséc, sőt ezt is kívánnyc, hogy külbomben az házafulandokat őszve ne esküsse, hanem először mind az két félnek szabadsága felől bizonyos legyen, hogy cselekedetiből az házafoknak törvénekédéséc és parvarkodáséc ne következéc. Az ki külbomben cselekeztic, ez is flor. 6. büntettetic.

LVI. *Dispar Conjugium adhib.*

Idővel egyeneten személyt az tanéto még fejedelemtől való féltében is őszve ne esküssen: Tizen négy esztendőneccalatta az leánztot ifjuval meg ne esküttessen, az férfiat pedig ki valamennyire idős, tizenhat esztendőnél kisebb leánzoval meg ne esküttessen:

Ha

Ha pedig külbomben cselekeztic az tanéto, tiszte vesztic el. Mert illetlen dologhogy Anya leányát vegye el, és leány idős szerént való atyához mennyen. Így hogy az Anya fiához mennyen, és az fiu annyát vegye ell.

LVII. *De iure causa matrimonialis*

Továbbba aztis akarjoc, hogy ha mikor valami matrimonialis causa adaric az tanéto eleibe, tehát az Istennek könyvéből és az természet törvényéből tegyenec ítéletet az házafágnac dologairul. Az dologhoz pedig minden tanéto ordine szollyon, barátságért, kedvért, ajándékért, senki hamissat ne pronuciállyon, mint annac előtte történt ilyen dolog az ministeriumnac gyalázattárára az elől jároktul.

LVIII. *De Moribus Civis*

Az tanétoknac tisztekről, tanétookban és egyéb Egyházi szolgálatokban való foglalatostkodásokról, immár erkölcsökre térvén es külső magoc vizsgálására, azt kívánnyc az tanétoktul

hogy

hogy fegyhetetlen életet kövesse-
nec, tiszta főrtelen nélkül való
életűvec legyenec, jozanoc, okas-
fac, szemérmetessec, nem verekdőc,
nem részegesssec, hanem emberségess-
sec, és az gonosz kereskedésnec, kor-
csomároskodásnec, és egyéb illetlen
kompolárkodásnec nem követői, az
mint ezt szent Pál is kíványa túldo,
1 Tim. 3. Tit. 1. Hogy ha pedig il-
lyen avagy hasomló tisztességes élet-
ben valaki az atyafiác között foglalato-
skodnyi nem akarna, az Egyházi
büntetéssel akarunc afféle vakmerőc
büntetnyi. Trágárkodást, csélcapsá-
got, haszontalan botrányoztato tréfá-
katis tiltunc, sub poena gravioris animi
adversionis, az tanétoktul, az az: tisztu
túl fosztyoc meg, és ezt, amaz sz. Pál
intését tekintvén, cselekedesszűc, ki
2 Tim. 2. így szol az tanétonac: Pro-
phana & inaniloquia devita, multis
enim proficiunt ad impietatem. Min-
den prædicátor azért az ő tisztu-
ben

23
ben hiven ell járván, dictis, factis
gostibus, pietate, patientia, humilita-
te, sobrietate, beneficentia, Christust
kövesse.

LIX. *Male dicere prohibet.*

Illehet az keresztyénec közdöt soc
gonosz Istentelen szikozodo és átko-
zodo emberec vannac, az kic senki-
nec nem kedveznec; hanem az Istén-
nec fiát s- véle egyetemben az ő igéjé-
nec és akarattyánac hirdetőjét-is gya-
korta gonosz rágalmazó és káromko-
do beszédeckel illetic: mind az által
minden tanétot intűnc az szelédsegre,
edgyűgyűsűsegre, és az alázatosságra,
hogy az ő halgatojokat, kik nec kenyé-
reket eszic, s- az ő szolgatársokat, kik
kel egy Urnac szolgálattában van-
nac, ne szidalmazzác, ha szintén ő tū-
le szidalmaztatnac-is ők. Ha pedig
valamely tanéto szikozodo, átkozo-
do, rágalmazó, és káromkodo leend,
egy avagy két intés után ha meg nem
tér, az Urnac mondása szerént, az Crhi-
stus nevében azt bizvást excommuni-
kállyoc.

cálljó. Mert az tanérok nac egymás
sal való vítzhavonyásokat, feddözése-
ket, egymás nac rutítását, mod és ok-
 nélkül való szidalmazását, árulását,
egymás ellen való sutogását, kiket
cselekedtek nyelvedés írásoc által né-
mellyec az ő magoc veszedelmére,
Egyházi rendhez illetlennéc ítélűnc.

LX. Scandala aperienda

Ha valamely tanéto szomszéd ta-
néto társának, avagy bár szomszédgya
ne legyen is, valami feslettségét meg ér-
ti, kiből az Ecclesiának valami botrán-
kozása következhetné, el ne halgaf-
sa, hanem az Senioroknak avagy az
kik nec illic meg jelense, hogy afféle
scandalum tolerabili remedio tolla-
tur. Mert ha el halgatándgya, és az
botránkozás meg leend, ejusdem cri-
minis reus reputabitur.

LXI. Seniores et Passiones

Ez dolokban pedig azt kől min-
denec elzébe venni, hogy sen-
gyűlösből vagy valami gonosz ak-
sai bu

247
cából az ő tanéto társát az Senioroc e-
lőtte ne vádollya, hanem szeretetből
cselekedgyéc ő véle, hogy az lelket I-
stenec meg nyerhesse. Az kölségűl-
is ugyan azont kívánnyc, hogy így
az egymás nac az Senioroc előtt való
bé vádolása inkább az lélek nec orvósá-
galégyen, hogy nem mint az raytoc
tet bolfszunac meg állása. Az kie z
ellen vét, pro singulis excessibus fi-
zessen flor. 1.

LXII. De Vestitu Concionato

Kivánnyc ezt is bizonyos ok-
kért, hogy az tanétok nac legyen bizo-
nyos tisztelteséges öltözetec, köntösöc,
és ruhájoc az ő személyekhez és tisz-
tekhez illendő, hogy még abbul is
meg ismértesse nec Christus szolgainac
lennyi. Haydukat, haramiákat, Kato-
nákat, Drabantokat, Mészárosokat,
Prokátorokat, Nemesléket, Töröc ka-
tonákat, Jancsárokat, Iszpaiákat, Ka-
diákat, és Hogysákat, egyátallyában
nem akarjoc hogy kövessene, hanem
mind

mind öltözetibe, mind maga viselésében és tartásában, minden tanéto az akarjoc hogy esac az Christust köve. Ha ki tisztibe nem illendő ruhát csináltat, annyival büntetesséc, á mennyit az ruha érne.

LXIII. *De vestitu Pastorum*

Ezt is kívánnyc, hogy az tanéto feleségének öltözei és maga viselése fellyül ne halladgy, az ő Uroc személyének és tisztinek méltoságát, hogy ugyan igazán mondhaszic felőlőc ezt, im ez az Istennek igaz szolgája, s a maz is az Istennek igaz szolgáló leánya. Azon büntetése.

Pastores colant. LXIV. *iv. De Lude Nigra*

Az hol Scholác és Oscholamesterek vannak, azoknac hadgyoc hogy az ő páfztoroknac tisztességgel és engedelmességgel legyenec, s az ő páfztorokat vagy ugyan ottan az kötség elő, vagy másut alatomban ne gyalázzác s el ne árullyác. Ha pedig valamely Oscholamester az ő páfztor ellen, ok nélkül

kül való háboruságot indétana, és annac igaz okát nem adhattya, akarjoc törvén szerént hogy meg büntesséc.

LXV. *Ime in officio diligetes*

Ezt is ő tölőc meg kívánnyc, hogy az ő tisztiekben hiven eljárjanac, mind az ifiaknac, és gyermekeknek tanításában, mind pedig az templomban való ceremoniáknac ki szolgálatában, semmit páfztoroc hire nélkül nem cselekedvén. Az ki külömben cselekedszic, örven pénzel büntetődic.

LXVI. *v. De Studiosis*

Az tanulo Deákoc, kic á végre tanulnac, hogy az Ecclesiában az Ur Istennek akarnac szolgáljni, azoc élyenec az régiekről rendelt alaminibul. De ha szofogadatlanoc leszec, rőtőc és henýelőc, idestova vándorloc, affeléc az scholákbul ki üzessene. Meg lálsác azért az schola mesterec kiket kel bé fogadni, az kiket pedig bé fogadnac, esztendeig azoc az scholákbul ki ne menoyenec, hanem

D

meg

meg maradgyanac, és tanullyanac. Ez
ellen vétő egy forintal büntetetic.

LXVII. *de vana pater.*

Azt is kívánnyc, hogy az Scho-
lamesterec az scholákhoz illendő öl-
tőzetben járjanac, az Deákoknak az
scholákban való bédészteréséjért. Az
Deákok is az scholához való habítu-
ra viselleyenec gondor, több gondyoc
legyen az könyvec szerzésre, és azok-
ból való tanulásra, hogy sem mint az
külső könyvec szerzésére. Effle
Mesterec és Deákok ruhájoktul foiz-
tatnac meg. *De Consil. LXVII. tione.*

Miért hogy az ördög az ő tagjai ál-
tal mindenkorazon forgolodic, hogy
valamint az ő csalárdságival az igaz
és edgyűgyű tanétokat veszedelembé
eythesse, ezokáért azt akarjoc, hogy
senki az tanétoc között az sokszor
meg intőt és győztetetőt vakmerő
eretnekeckel disputációt ne kezd-
gyen, se edgyűt vélec ne egyéc, ígyc
se ne nyájaskodgyéc, hogy az Istenne-
szent

szent neve misztoc ne károm'attalséc,²⁶
és az igaz tanéto kis valami kissebségbe
ne hozatassinac, az mint Christus inti
őket, s így szól: Si uice illos quia cœci
sunt, & dures cœcorum. Szent Pál is
Tit. 3. azt mondgya: Hæreticum ho-
minem post unam atq; alteram admo-
nitionem devia, sciens quia subver-
sus est. Szent Iános is 2 Joh. 1. így
int: Si quis venit ad vos & hanc do-
ctrinam non afferit, nolite recipere
eum in domum, nec ave ei dixeritis,
qui enim dicit illi ave, communicat
operibus ejus malignis. Az ki ez ellen
vétkezic, pro singulis erratis fizessen
flor. 2. *Synodus LXIX. quoniam hinc.*

Hogy penig ezec az keresztyén ta-
nétoknac végezsi állandoc legyenec
és hogy az jo rendtartás közöttne meg
maradgyon, minden tévölge ellen,
akarattunc ez, hogy mindē etzendőbē
kétser, az aryasnac őszve gyűllyenec,
közönséges sinatot tegyenec, az kiben
minden dolgot felől szorgalmasan

tudakozzanac és mindeneket jo mo-
don, és jo rendel ell végezzene. Va-
laki pedig az közönséges gyűlést ell
mulattya hivatván, és reá nem menne,
ha magát tisztességes és elegendő o-
kokkal meg nem menteti, elsőben
flor. 4 büntetetté, másodszor flor. 8.
harmadszor, azt, köz akarathul, tisztí-
túl meg fosztjoc. *LXX. Finis Congregationis expectado.*

Oda menvén pedig az gyűlésbe az
minister, ne leheessen oly nagy dolga,
hogy el merjen onnét mennyi, míg
mindenec elnem végeződnec, hanem
jelen legyen, minden dolgokban, cse-
deszsen vitellye magát, csásogsával,
nem kérdetvén, idetttova valo sorálá-
sával nem küldetvén, egyebek nec
hasznos beszélgetésc, az büntetést ell
nem távoztattyac. *Vísitatio LXXI. instituen*

Hogy az Ecclesia mindenűt keresz-
tyényi felelemben, és jo rend tartás-
ban legyen és maradjon, végezéűnc
ez, hogy minden esztendőben egyszer
az Ecclesiác meg látogatassanac, mely
meg

** ben kart tévén,*

meg látogatásban mind az tanétknac
s-mind az halgatoknac tudományok-
rul, vallatokrul és erkölcsökrül valo
tudakozás legyen. Mert mostan sokan
vannac olyanoc, hogy az mit hisz nec,
nem vallyac, efféléket nem akarunc
közöttűnc tartanyi, mert igen vesze-
delmes nec láttyoc. Kivánnjoc azt is,
hogy az látogató emberek nec, minde-
nűc éledelt és tisztességes jutalmat ad-
gyanac azoc, az kikhez mennec.

LXXII. Censús tribuendus.

Miért hogy egyéb dolgokban is, az
Ecclesiánac szükségé, gyakran valo
költséget kíván, ezokáért valami effé-
le költségben valamely tanítóra esic,
akarjoc hogy az, mindenfele zugolo-
dás nélkül az hová illic, es rendeltetie,
megadgya. Az engedetlen két annyi-
val büntetettie. *Canonibus LXXIII. subscribend.*

Mincc utánna az Canonoc, és az
Ecclesiánac jo rend tartásirul valo re-
gulác, az szent írásbul igazaknac itél-
tettene, ha minden keresztyén pra-
dicátoroknac tezendene, azt akar-

joc minden rendbéli tanító nevét alajoc írja: és ezzel minden engedelmes-
ségét igérje, hogy ez regulác és paran-
csolatoc ellen vakmerőképpen nem a-
kar járni. Ha pedig ez regulákat meg-
utálván, sem ő maga ezec szerént nem
éll, sem az ő Pásztorsága alatt valokat
igy nem tanítja, és igazgatta, ezt
mint az igaz hitnec ellenségét, és min-
den jórend tartásnec meg háborétoját,
az isten igjénec fegyverével elsőbe,
és az isten ül, s annak uánna fejedel-
mekül engedtetet büntetéssel, egy a-
karatbul neg büntettyők.

FESTA ANNUA.

QUia cum non contemnendo Ecclesie
scandalo, festa quadam in diversis
locis, nunc negligebantur, nunc cele-
brabantur haftenus, ne & in hac parte con-
sensus negligeretur, visum est in hac tabella
festa, qua per totum annum celebranda sint
enumerare. Quae festa quo mensium die ce-
lebrari necesse sit, ex Calendario diligens
verbi minister videbit. Haec ergo erunt in
singulis Mensibus, ut:

IN

IN IANUARIO.

1. Circumcisio Domini. 2. Epipha-
nior 3. Conversionis Pauli.

IN FEBRUARIO.

1. Purificationis Mariae. 2. Matth. A.

IN MARTIO.

1. Annunciationis Mariae. 2. Magna
quinta feria. 3. Magna sexta feria. 4.
Pascha festum. 5. Feria secunda Pa-
schae. 6. Feria tertia Paschae.

IN APRILI.

1. Georgij Martyris. 2. Marci Evan.

IN MAIO.

1. Philippi & Iacobi Aposto. 2. A-
scensionis Dñi. 3. Pentecostes. 4. Fe-
ria secunda Pentecostes. 5. Feria ter-
tia Pentecostes

IN IUNIO.

1. Iohān. Baptista. 2. Petri & Pau. A.

IN IULIO.

1. Visit. Mariae. 2. Margarethae. 3.
Mariae Magd. 4. Iacobi Apostoli.

IN AUGUSTO.

1. Transfigurationis Dñi. 2. Lauren-
Martyr. 3. Assump. Mariae. 4. Barth

Apost. 5. Decolat. Iohannis.
IN SEPTEMBRI.

1. Nativ. Mariæ 2. Matth. Apo. & E.
3. Michaëlis Archangeli. (vangel.
IN OCTOBRI.

1. Luca Evan. 2. Simon. & Iud. Ap.
IN NOVEMBRI.

1. Festum omni. Sanct. 2. Mart. conf.
3. Cathar. festum. 4. And. Apostoli.
IN DECEMBRI.

1. Nicolai Confess. 2. Thomæ Apo.
3. Nativit. Dñi. 4. Steph. Protomar. 5.
Iohannis Apost. & Evang. 6. Inno-
centium puerorum.

*Hæc sunt festa quæ annuatim, præter diem
dominicum Ecclesia observat. Si quis verb
præter hæc festa; alia indixerit cum scanda-
lo vicinarum Ecclesiarum, mul-
tabitur florenis duobus.*

FINIS

^{210.}
CANONES

^{29.}
FRATRUM AUGUSTANÆ
Confessionis,
LITERIS PALATINALIBUS
inserti et us confir-

^{mati.}
NOS COMES STANISLA-
US THURZO de Bethlenfalva,
Regni Hungariæ PALATINO
& Iudex Cumanorum Terræ Scerpsi-
ensis ac Comitatus ejusdem Perpe-
tuus Comes, nec non Sacratissimi
Principis et Domini Domini
FERDINANDI SECUNDI
Dei gratia Electi Romanorum Imperato-
ris, Semper Augusti, ac Germaniæ,
Hungariæ, Bohemiæ Regis, Archi-
duces Austriæ, Ducis Burgundiæ &c.
Intimus Consiliarius, et per Hun-
gariam Locum tenens.

Me-

Apost. 5. Decolat. Iohannis.

IN SEPTEMBRI.

1. Nativ. Mariæ 2. Matth. Apo & E.
3. Michaëlis Archangeli. (vangel.

IN OCTOBRI.

1. Lucae Evan. 2. Simon. & Iud. Ap.
IN NOVEMBRI.

1. Festum omni. Sanct. 2. Mart. conf.
3. Cathar. festum. 4. And. Apostoli.

IN DECEMBRI.

1. Nicolai Confes. 2. Thomæ Apo.
3. Nativit. Dñi. 4. Steph. Protomar. 5.
Iohannis Apost. & Evang. 6. Inno-
centium puerorum.

*Hæc sunt festa quæ annuatim, præter diem
dominicum Ecclesia observat. Si quis vero
præter hæc festa; alia indixerit cum scanda-
lo vicinarum Ecclesiarum, mul-
tabitur florenis duobus.*

FINIS

2/w. 29.
CANONES

FRATRUM AUGUSTINÆ

Confessionis,

LITERIS PALATINALIBUS
infecti et iis confir-

mati.

NOS COMES STANISLA

us THURZO de Bethlensalva,
Regni Hungariae PALATINO

& Iudex Comarorum Terræ Scepusi,
ensis ac Comitatus ejusdem Perpe-

tuus Comes, nec non Sacratissimi
Principis et Domini Domini

FERRINANDI SECUNDI.
Dei gratia Electi Comarorum Imperato-

ris Semper Augusti, ac Germaniæ,
Hungariæ, Bohemiæ Regis, Archi-

duci Austriæ, Ducis Burgundiæ &c.
Intimus Consiliarius, et per Hun-

gariam Locum tenens.

Me

Memoria commendamus tenore. Oportet
 tum, significantes quibus expedire unius
 Lud. Adm. Rndy et Clarissim. Domin.
 Tobias Brunerik, Aula nra Sen.
 ptaviensis Concinator, necnon Rndy
 dorum Fratrum Confessionem An
 gustanam amplexentium, a Lacu
 to in Comitatus, Nitren, Poronien
 Aloroven, Jannien, Comarowien, B
 scen, Neogradien, Strigonien, Uten
 Hontheni, Gomoriensi degentium
 Superintendens, Nostram persona
 liter veniens in presentiam, suo ac to
 tus Consistorij Semptariensis nomine
 exhibuit nobis quasdam Leges seu
 Articulos Latino Idiomatico Conscri
 ptos, ac Confirmationem boni Ordinis
 et Disciplinæ Ecclesiasticæ, in eodem
 Venerabili Consistorio spectantes.
 Supplicavitq; debita cum Instantia
 quatenus nos eisdem Leges et Ar
 ticulos Preteritis Literis nris inserti

ac per

ac perpetuo dictaturos Autoritate
 nostra Palatinali, quo pleno Jure fun
 giunt, approbare, Confirmare, et ra
 tificare vellemus. Quorum quidem
 Articulorum seu Legum ista fuit
 Series:

*Superin
 tendentis
 omnes munia*

I. Legitime electo ordinatoq;
 Superintendenti subiciuntur omnes
 in Universum Presbyteri, quovis
 vocitati Nomine, ita Seniores, ut
 ceteri Fratres, qui debito honore
 timoreq; illi obtemperent, tanquam
 potestati Ecclesiasticæ a Deo
 Ordinati.

II. Superintendentis erit invigilare
 ut inspectioni suæ subjecti Presbyteri Or
 thodoxam inculcent populo Doctrinam,
 quid Scriptis Prophetis et Apostolicis
 Librisq; Christianæ Concordiæ est com
 prehensa; Scius autem docentes nulla
 tenus tolleret.

Juniore

Juniores verò et qui iudicio nondum
confirmati fuerint, à Scriptis Pontifi-
corum et Calvinistarum in Articulis
Controversis abstineant.

III. Lina autem rectè docere, male vi-
vere, est Doctrinæ suæ fidem derogare
idem Superintendens daturus est operam
quatenus Presbyteri fidei suæ committunt
si videl' morumq; integritatem sententur.
Quod verò, si quispiam vocacionis suæ
oblitus, vitam solutam duxerit, hoc est
Comptaverit crebro, manus cum La-
icis conseruerit, verbis maledicis alios
percidit et ad verbera descendit
vel Parochiam deserendo hinc inde
curritaverit, usuram sciscitatus fuerit
post admonitionem paternam in Donis
suis mulcabit, mulctam si curans
dilecti tradet, obstinatus tandem Officio
degruabit.

IV. Ecclesias quotannis visitet, ubi
ab Auditorib; de Doctrina, Diligentia Vi-
tal; Innocentia cum Concionatorum tam
colar Rectorum inquiret, eosq;

Omnibus iniurijs Contumelijsq; defendet.
Proventus Parochiales, puta Terras ara-
biles, vineas, Prata, Melendina, Nemo-
ra & similia diligenter consignabit,
e quibus nequissimam deperdat, incumbet.
Imo si quæ possessiones per abuturn vel
vim ab alienatis fuerint, vig. usus pro-
phanos conversus Superintendens
Magistratum Politicum requirere,
eiusq; Autoritate Dona adempta Pa-
rochiæ assignabit.

V. Generalem Synodum quotannis
Mense Majis indicet, ubi Candidatos Sa-
cræ Theologiæ secundum ritum Catho-
licæ Ecclesiæ hactenus apud nos obser-
vatum, ordinabit. Necessitate tamen
Ecclesiæ ita proscnte, si quispiam Can-
didato Ordinatio ad Generalem non
posset referri Synodum, tunc Super-
intendens adhibito uno Seniore et
vicinis aliquot Presbyteris, Examine
usitato præmi so Candidato sacros
conferat Ordines.

VI. Indicta Generali Synodo tam Matrimoniales, quam alia Ecclesiastica concernentes ad nec quisquam Seniorum attentum, privatim aliquis discutiat nisi penitus in Superintendente, hac tamen lege, ut Deliberationem pro Confirmatione, ad Superintendentem mittat.

VII. A prefata generali Synodo nemo se subtrahat, qui, cum non comparuerit, absentiaque, sunt sufficientes causas recensere non potuerit, florenorum Hungaricorum duodecim mulctam subibit.

VIII. Quia autem propter Officium datur Beneficium, quia item Superintendens multas cogit, Superferre molestias facereque expensas, Censui Cathedralis ab omnibus Presbyteris sibi commisi, et Aduocorum Contributiones ei deputantur.

IX. Seniores in suis districtibus Comitatus invigilent, qui, si qual-

32
verterint inconvenientias, eas Superintendente, omnipotenti difficultate, componant. Si vero eas componendas inconvenientias intendenti semper excurrere non valent, tum Senior, qui per Superintendentem emittitur, absque tergiversatione et murmure Superintendentis mandato obtemperet, negotiumque sibi commissum fideliter exequatur: secus facientes pro qualitate delicti punientur.

X. Quivis Senior suos habeat Collegas, quos hodie Decanos vocamus, qui non secus ac Seniores Iuramento adstringent. Horum erit omnia Senioribus et Superintendenti referre, quaecumque, vel de Presbyteris vel de Rectoribus in Comitatus suis degentibus audiverint, delinquentes acceptis a Superintendente Citatoris citabunt, coram Tribunali partes Actoris sustinebunt.

XI. Omnes in Universum, pre-
tamen Causantes coram Superi-
dente et Tribunali honeste se in-
compellabunt, si qui verò vel In-
tribus audiendi, vel foras sub Do-
beratione emissus alterum verò
injuriis, aut minus decentibus
prosciderit in violatione Sedis,
est, Presbyteri in florenis. Du-
decim, Laici Plebei in floren-
Ludraginta, Nobiles in floren-
Hungar Centum convincentur.

Can. 26. XII. Nemo Concionator in alteri-
Larochia sine intradat, absq. volun-
tate et permisso Ordinarii Concion-
toris, non Concionetur, nec Sacrament-
administret. Casu tamen si ordina-
rius Concionator vel sedes affipus-
decabuerit, vel ob legitimas causas
peregre profectus fuerit, tum Episcopus
Ordinatio res sacras administrare
permittit. Et tamen, ut ordinari-

Conclusiones Synodi in No 1695.
Die 9. Octobris. Dñica XIX. Trin.
in Mihalysálva, districtu Kemenes,
Cottuz, Castiferrei, celebrati Expo-
sitionum loco superioribus Canonibus
subjecte.

I. Minthogy az Egyházi Szolgáknak Esz-
tendeje, ekkoraiq nem eggyeriant ter-
minalcacot, az Ecclesiaknak nem ki-
tsin karával, eggyező akaratból való
vegere sunk ez: hogy az Egyházi Szol-
gáknak Sz: Benedek nagján termi-
nalcassék esztendejek: Es ha kik
helyekből ki akarnának menni,
jo idejen, leg aláb egy holnappal
előb, hineré adgyák mind a Demi-
ornak, s. mind a Patronusoknak,
es ki meneteleknek illendő okot
producallyák. Ad mentem Canonum
XXIX et XXX. sub eadem poenas.

II. A

II.

A Kösség is ezen meg nyugodván,
se Prædicator, se Mester, a Senior
re nélkül meg ne fogadjon, sub po
na Canone XXXIII. expressa.

III.

A sok rendeletlen ségeknek el távoztatásaért, egyenlő értelemmel végeztük, hogy áptárháza menendőknek copuláltassanak különben, hanem elsőben publicáltassanak háromszor vagy leg alább kétszer. secundum Can. LXIII. et LV. sub poenis ibi expressis. p. 6.

IV.

Az Oskola Mesterek, a botrányokozásnak el távoztatásaért, parancsoljuk, hogy a Senior hire és engedelmé nélkül ne prédicállyanak, es se Postillákat, se Raptodiákat ne olvassanak secundum mentem. Can. XXIV.

um nostrarum Anthogra
bendentisq. et audentes Sigil
Eni munimine roboraturum
e et testimonio Literarum.

um in Arte nostra Sempthe
ima Mensis Septembris,
no Domini, Millesimo,
centesimo, vigesimo Secundo.

Dux Stanislaus Thurzo.

143.
Tres sunt Nuncii Mortis:
Casus, Infirmitas, Senectus.
Casus latentem
Infirmitas apparentem
Senectus praesentem
nunciat.

Ezech. 21. V. 2

Lucas 21. V. 9.

Jakoni Matyas
Péter. Kis Katalin.

Pál. Ferencs. Zsuzsanna

János. Dániel. Varga

Pál. Christiana Károly

Attila. 76. Károly

Predicatorok. 76. Károly

Portas Portas, Zsuzsanna

Si nihil portas ibis amicum

Mag. 11. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Nagyon Válo. Fogyatkozik
idője Válo Könyörgés.

Orók felséges mindenható Ur
ki az világságot formáltad
az Sötétiséget teremtetted, ki
jőntén az bűnűre Egyiptom földé
nagy, és ugyan meg tapasz-
taltad Sötétiséget borsákkal tel-
jes Szarvad napiglan, úgy hogy
nem láttak az emberek egy mást
Sáki Zelyéből fel nem kelt
Szarvad nap alatt; de az
szíved fiamnak Világságot ad-
tal, minden "Lakó Hállásokon"
Ismét Uram Jn, ki az te 12 p.

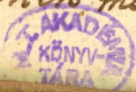
hadnak az 22. fejezetben.
vedésének és Szalástanak idején
három egész oráig tartó nagy
tűziséget. Szerzett az egész fo-
dón, meg jelentem az Vakmora-
dok ellen való Szaragodat és a-
nak lelki vakságokat. Vigye-
retlen bölcsesfigedek és orodni-
milségeiből jelentesz és jelen-
való Szolnapnak (nominatim)
20 vel alio] napján, az mi m-
Sámlalkatatlán sok bűnemt
az napban nagy es Somoru-
gos Tűziséget, és abból veán.
Következő milto büntetete

mal

28
allyel irgalmaságodban, nem ku-
tomint vigenten az Nimivebe-
ret penitentia tartásza alkoss-
mennyi kégyelmessen. Amak-
ként azon Nimive Varasbeliek,
meg alábbán minen magun-
at, és meg ésmirvin bűnös vol-
unkat, könyörögünk Sz. Főszeg-
ek, légy irgalmas és kegyelme-
mekünk. Segígy bűnös em-
ek, az miképpen az meg tere-
penitentia tartás Nimivebeliek
é meg kegyelmebbel, és ne-
gambor Szolgád az foras-
tal meg, ízent büntetődöt
fordisad: a Zonkippen min-

regalmassagnak sz. Attya, az t
mi ezánk és következendő napk
tötésége által ki jelentet jóvend
beli büntetisedet fordítsd el kegye
messen. Borsán meg várn mind
bűnünket, az te Beralmes f
Tiadext, az Ur f s s ért, né cseleke
gyél mi velünk az mi bűnünk
rnt, hanem az te hazagodban
meg emlíkelem vióretellen regu
madent, fordítsd el rotnk és
napnak tötéségebül következő
dó nyomoruságokat, ugy mint ar
dó, kalált, vir onta sadakaszt
elfiget és egyéb nyavalyákat.

Oh Ur f, ki meg szabadított
tal minket az örökön való tötet
sigtől, világotan meg az te orv
dat

lat mi eaitunk. legy mi nekünk
világosságnak és habarétunk, fog
né fillgunk, legy az mi életünk
Erősségünk, fogy né tívlegünk
Oh f s s, te vagy igaz, az ki
agnak igazsága, es az világossá
rapia, világossá meg az mi b
minket, az meg tötéltető nap
nak finyestőnek viza adása
val; mélyet ugyan ad vige te
remtettél, fogy nappal világo
sison. Világossá meg lelki
meminketis, es elménket az
te bnt igazságnak általa, mely
az mi labarintth követnyeke

es öfömyunkk vilagossága. V
ex. Bete viny be minket als te h
on szagadban, melybe nincsen fo
teltis, es als minkben nem j
Kölködvink als napnak vilagoss
sága nélkül; mert te magad
amnak vilagossága, ad Golot m
js jövedőben ad fel támad
nak utánna te festül es telke
tül látnyi fogunk vilagossága
ad vilagossagban, es fülényi fo
gunk mint ad fnyes nap, als
diósfis, es szagadban, mely
látására tegillyen ad vilagoss
nak alja, ugy mint ad te f

ad Vilagnak Vilagossága ug
mit ad te, es ad meg vilagoss
to R. Lelk f. Ang.

Non tamen pvenit
His quinq. pvenis a
quibus omnibus adu loc
Aut hic pauper ex
aut tristi morte p
aut infamis exitu v
interdum clauditis ad
aut aliquis membr
casu, vel in breue pven

exercitio quoque inuacuat. Cum vero 39
præcavendat inter Status et Ordines
aliqua odia et dissensionis, ut qualibet Re
gis sua pfectionis Superiores et Superi
andas habeat statutum est.

Anno 1691. in Dieta Sempronienſi.
conditus Articulus 25.

Et quia ppter bonum pacis, tranquillitatis
q. Regni publicas in negotio religionis
sua Matas sese benignè resolvere di
ta esset, ideo eandem etiam resolutio
Articulis Regni Status et Ordines in
ant, Ac imprimis quidam, cum liber
religionis Exercitium jam antea in Ano
1666. Vigore pacificationis Viennensis con
sum, his motibus a parte nonnullor
perturbatum fuisset, ideo confirmato
lois Articulo jam dicta pacificatio

Urnak a koratya fe-
rent vedettye és mind-
te utánban látott fel-
lyá; gondolt is elly-
magzatodul, hogy azt
as urnak felfelneben
és fegyveriben neweltye
fel hogy meg alhasson
azokban az fogadott
ban, melyek az ő kora-
ségeben és ő Urának
Herenek fogadott.
Most így lepen em ann
kegyelmezzé és ad
maga ti rajtator, az mi
képpen kint David
128. Solterban bírom

tya ezt a hol így jut. 42
Bátorok mindnyaj an-
hik és Urat felik és ad-
hik és ő után jórak.
Mikor korendnek munka
ja után és bitor vag-
is jól vagyon dolog.
Azte felfeljed ollyan le-
gen mint és termő fül-
tű és te háradnak fia-
tali kőzött. Azte magzat-
kemig mint és olaj felle-
látali és te felle-
nyúl. fme: így avarik
meg as ember és hi as
urak felik. Meg dologon
fegyver és ur fül-
2. hogy

hogy kátholikus hitvallás
jövait felgyes és a bűn
es hogy kátholikus egyen
marad nek gyermek is és
es anyaként egy házban
bekeréjezt. E bűn
sajos áldomás báz, hogy
mind fejenként és
bőve lehetünk, hisz
nyilvánvalóan alárta
sok. Myenkeppen.
Itt fűd egyen az minis
ke.

Ur Isten mi mi
nyes.

43
Attyanak, Fiunak, és
á Vivatkealo. Bent Lelek
Istennék nevében légyen
a te bejöveteled, és Isten
meneked Amen.

Te keresztény. A szöve-
nyi állot, gondold meg
es vedd észre a te alla
potodnak mi voliat, nevel-
lyed art, mivel hogy emyi
időtül fogva házadban ben-
ülél; külső foglalatot
sajidtul meg tartoztat
vann magadat, es immár
jelen vagy, hogy ahita-
tot inádsággal es alás-
sal a keresztényi gyüle-
kezetben beajánlatas.
Tat

Sal; mondom: ne Villyed
azt, mint ha ennek előt-
" az Urnak haragjában,
avagy átkában lettel
volna, a te gyermeked szü-
lésednek miatta. Mert
othon házasodni is mind
te s mind gyermeked az
Isternék szerezetiben,
és kegyelmességében va-
tatok, és az ő Bent áldo-
másából lettél györmöl-
sző, és szüled é mag-
zatodat é Világra.
Erről ekképpen ír
Móyses. Gen. 49.
A te Atyád Isténétől
vagyon, úgy mond
a te

44.
a te Segítségöd, és a mi-
denhatótul áldottál meg
áldással omnit följöl
az égben, áldással az
alatt való mennyiségből,
emböknek és méhek ál-
dásával. R: Pális így
Ról: 1. Tim: 2. Az Ádám,
úgy mond, meg nem sa-
latkozott először hanem
az Átszomyi állat melly
vekesse lett az Ur
parancsolatgyának
meg Revésében, de mind
azonáltal üdvösül az
Átszomyi állat a gyer-
mek Rülés által, ha
athe

ha alhatatosjan meg
marad az hitben, a
keresztényi szeretet
ben, a szentséget és
tisztta életben. Nagy
vigasztalás tehát ez,
hogy a gyermek külső
átbonyi állatok az
Istennel áldamása,
bú lesznek terhessek,
és gyermekeket
is külni, és
hogy ez az ő se,
lekedetek és
munkájok
időössléves.

Pwbatsalam

